

طراحی مدل مدیریت یکپارچه صنعت گردشگری ورزشی ایران

ترانه کریمی^۱

علی محمد صفانیا^۲

رحیم سرور^۳

صلاح الدین نقشبندی^۴

تاریخ دریافت مقاله: ۱۴۰۲/۰۴/۰۴

تاریخ پذیرش مقاله: ۱۴۰۲/۰۸/۰۵

*****

چکیده

وجود انواع تفرق‌های قانونی، نهادی، وظیفه‌ای، ساختاری همچنین انواع بازیگران با قدرت‌های متفاوت و در برخی اوقات نابرابر سبب شده که تحقق یکپارچگی به یک مسئله اساسی در گردشگری ورزشی تبدیل شود. این پژوهش در راستای طراحی الگوی مدیریت یکپارچه در گردشگری ورزشی ایران صورت گرفت. پژوهش حاضر با رویکرد آمیخته (کیفی-کمی) و با استراتژی اکتشافی (توسعه ابزار) انجام شد. در بخش کیفی؛ شاخص‌های مدیریت یکپارچه صنعت گردشگری ورزشی ایران از طریق مصاحبه عمیق و نیمه ساختار یافته با متخصصان و کلیه صاحب‌نظران در گردشگری، گردشگری ورزشی و مدیریت ورزشی شناسایی و با بهره‌گیری از نظریه داده بنیاد (رویکرد گلیزر) با سه مرحله کدگذاری تجزیه و تحلیل شد. به این ترتیب پرسشنامه‌ای براساس هشت معیار: همچنین ۲۹ زیرمعیار، در مقیاس پنج ارزشی لیکرت با ۱۹ سؤال تدوین شد. روایی و پایایی پرسشنامه با تحلیل عاملی تأییدی اکتشافی و آلفای کرونباخ (۰/۹۶) بررسی شد. جامعه آماری بخش کمی شامل ۶۰۰ نفر از کارشناسان و مدیران وزارت‌های میراث فرهنگی، ورزش و جوانان همچنین سازمان حفاظت محیط زیست، سازمان هواپیمایی کشوری، کمیته ملی المپیک و پارالمپیک، دفاتر خدمات مسافرتی و فعالان بخش خصوصی همچنین دانشجویان و اساتید دکتری مدیریت ورزشی بود. به منظور تجزیه و تحلیل اطلاعات در بخش توصیفی از روش‌های فراوانی، میانگین و انحراف استاندارد استفاده شد. نرمال بودن داده‌ها با آزمون کلوموگروف-اسپیروف (۰/۰۵ >) بررسی شد. در بخش آمار استنباطی از آزمون مدل‌یابی معادلات ساختاری، آزمون فریدمن (P=۰/۰۰۱) و ضریب همبستگی پیرسون با کمک نرم‌افزارهای AMOS و SPSS استفاده شد. بر مبنای یافته‌ها هشت شاخص سیاستی - برنامه‌ای، وظیفه‌ای، مدیریتی، قانونی، نهادی، ساختاری، ذینفعان، ابزار و منابع به عنوان عوامل مؤثر مدیریت یکپارچه گردشگری ورزشی ایران شناسایی شدند. در این بین؛ شاخص قانونی با آماره (t=۱۳/۰۷۷) و زیرمعیار بودجه» با مقدار آماره (t=۱۲/۶۰۶) بیشترین تأثیر را دارند. همچنین بین معیارهای اصلی پژوهش ارتباط معنی‌داری در سطح ۹۹٪ وجود دارد. به این ترتیب پیشنهاد می‌شود، مسئولین و سیاستگذاران در این حوزه با بهره‌گیری از نتایج پژوهش، در راستای کاربست مدیریت یکپارچه در تمامی ابعاد، زمینه را برای قرار گرفتن گردشگری ورزشی ایران در مدار توسعه همه جانبه، فراهم کنند.

واژه‌های کلیدی: گردشگری ورزشی، مدیریت یکپارچه، سیاستگذاری، نظریه داده بنیاد

*****

۱- دانشجوی دکتری مدیریت ورزشی، گروه علوم ورزشی، واحد علوم و تحقیقات دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران karimi_t2005@yahoo.com

۲- استادگروه علوم ورزشی، واحد علوم و تحقیقات دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران (نویسنده مسئول) a.m.safania@gmail.com

۳- استاد گروه جغرافیا، واحد علوم و تحقیقات دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران sarvarh83@gmail.com

۴- استادیار گروه علوم ورزشی، واحد علوم و تحقیقات دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران salah.naghsbandi@yahoo.com

۱- مقدمه

کمبود امکانات و مهارت‌های ضعیف نیروی انسانی است و به دنبال برنامه‌ریزی مناسب گردشگری می‌توان پیشرفت‌های اجتماعی-اقتصادی مورد نظر را به دست آورد. ساختار کارآمد، مهم‌ترین عامل دستیابی به اهداف در تمامی نظام‌ها از جمله نظام ورزش است. هدف از ساختار سازمانی، هماهنگی نیروی انسانی و منابع موجود برای افزایش کارایی و اثربخشی سازمان است. در واقع، ساختار فراگرد مهمی در کسب اهداف سازمان است و نبود ساختار منسجم تشکیلاتی، از مهم‌ترین عوامل فقدان کارآمدی سازمان است که موجب نبود روش‌های صحیح انجام کار همچنین کندی اجرای مراحل اقدامات و عملیات می‌شود. ساختارهای ناهماهنگ با شرایط جدید و نبود واقع‌گرایی را دولتی می‌دانند؛ بنابراین، مدیران سازمان‌ها برای رسیدن به اهداف سازمانی در این دنیای پرقاب و در حال تغییر، باید ساختار نهاد مربوط را با شرایط محیطی تطبیق دهند (سجادی، رضوی، دوستی، ۱۳۹۱: ۱۶).

کریمان^۳ (۲۰۲۲: ۶۰۲) در پژوهشی در پی بررسی موانع گردشگری ورزشی تفریحی برای فدراسیون ورزش‌های سه‌گانه مصر پس از انقلاب ۲۵ ژانویه، معتقد است؛ فقدان ساختار سازمانی ثابت برای گردشگری ورزشی تفریحی، ضعف روش‌های نظارت و پیگیری مدیریت ارشد، عدم شفافیت اهداف برای مجریان تصمیمات همچنین کمبود نیروی متخصص در زمینه گردشگری تفریحی، عوامل ضعف امنیتی و ایمنی. عدم تطابق اهداف کلی با توانمندی‌های مادی و انسانی، نبود بودجه مشخص برای گردشگری ورزشی تفریحی، مطالعه مالی ناکافی الزامات طرح‌ها، فقدان نوآوری در برخورد با موانع، ضعف آگاهی حرف‌های از گردشگری ورزشی تفریحی در حوزه گردشگری ورزشی از عوامل مورد توجه هستند. در این راستا وزرات ورزش و جوانان، کمیته ملی المپیک و پارالمپیک، آکادمی ملی المپیک و پارالمپیک، فدراسیون‌های ورزشی، تربیت بدنی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری، فدراسیون ورزش دانش‌آموزی،

صنعت گردشگری به‌عنوان بزرگ‌ترین صنعت در دنیا، از منابع مهم درآمد و از عوامل مؤثر بر تبادلات فرهنگی بین کشورهاست. از این‌رو کشورها در رقابتی نزدیک و فشرده در پی افزایش بیش از پیش منافع خود از این فعالیت بین‌المللی هستند (پیرجمادی، مطهری، کروی، محمودی، ۱۴۰۱: ۵۴). از طرفی صنعت گردشگری در دنیا ابعاد متنوعی همچون گردشگری الکترونیکی، اکوتوریسم، گردشگری درمانی، ورزشی، روستایی، فرهنگی و تاریخی یافته است (صادقی، ۱۳۹۴: ۲). ورزش به‌عنوان یکی از منابع بزرگ در دنیای کنونی مطرح است و گردشگری ورزشی یکی از مهم‌ترین بخش‌های توسعه‌یافته صنعت گردشگری محسوب می‌شود (پیرجمادی، مطهری، کروی و محمودی، ۱۴۰۱: ۵۴). به این ترتیب، به دلیل جذابیت ورزش، گردشگری ورزشی ارزش افزوده‌ای در مقاصد گردشگری است. اگر گردشگری ورزشی مطابق تعریف اصلی خود و با تأکید بر طبقه‌بندی مربوط به رویداد، نوع مشارکت فیزیکی، میزان مشارکت ورزشی گسترش یابد، می‌تواند روابط متقابل بین جامعه میزبان و هویت ورزشی و محصولات گردشگری آن را بیشتر ارتقا دهد (هربلد^۱ و همکاران، ۲۰۲۰: ۱). از این‌رو؛ پیشرفت در زمینه‌ی ورزش به یکی از اولویت‌های راهبردی برنامه‌ریزان در کشورهای مختلف دنیا تبدیل شده و این در حالی است که کشورهای توسعه‌یافته در زمینه ورزشی، سعی کرده‌اند با ارائه برنامه‌های توسعه و ایجاد ساختار و استراتژی مناسب در جهت گسترش آن گام بردارند (گیاه‌شناس بنیازاری، ساعی، زیباکلام، ملک محمدی، ۱۳۹۱: ۶۶).

وانیونی^۲ و همکاران (۲۰۲۱: ۴۰) در مطالعه "چالش‌ها و فرصت‌ها برای رویدادهای گردشگری ورزشی پایدار: دیدگاه‌هایی از یک شهر میزبان شهری" معتقدند؛ چالش‌های کلیدی که با میزبانی رویدادهای گردشگری ورزشی در مقاصد نوظهور مانند کنیا در نظر گرفته شدند، شامل؛ فقدان برنامه‌ریزی، مسائل مربوط به سیاست، امنیت،

1- Herbold

2- Wanyonyi

آن است البته پس از آنکه موانع توسعه، کاهش یا حذف شود (غنیان، ۲۰۱۴: ۱۷).

ال سلیسنا^۱ و همکاران (۲۰۲۱: ۵۵) در پژوهشی به مطالعه رویداد گردشگری ورزشی TDS^۲ به منظور حمایت از مدیریت مقصد در غرب سوماترا پرداختند. نتایج نشان داد که؛ همکاری ذینفعان در این رویدادها را می توان از طریق هماهنگی، مشارکت و توسعه و ترویج گردشگری مشاهده کرد. دولت های استانی، فرمانداری، شهرداری و شهرها باید از طریق هماهنگی بین ذینفعان مربوطه در تهیه بودجه مشترک، هماهنگی رویدادها، توسعه و ارتقاء گردشگری و مدیریت مقصد با تأثیر بر توسعه و بهبود زیرساخت ها، هماهنگی و همکاری مناسبی را در جهت مقصد ایجاد کنند. متولی و همکاران (۱۳۹۹: ۱۷۲) در پژوهشی به سنجش اهمیت و عملکرد شاخص های مدیریت یکپارچه گردشگری در ساحل شهر سرخ رود پرداخته اند. نتایج نشان می دهد؛ هر چقدر ظرفیت مدیریت یکپارچه بیشتر شود هماهنگی میان مدیران بیشتر می شود تا گردشگری منطقه ساحلی سرخ رود رونق بیشتری یابد. از طرفی توسعه منابع انسانی و ایجاد مراکز آموزشی تخصصی نیز در زمینه مدیریت یکپارچه باید ارتقاء یابد، ظرفیت و برنامه ریزی بلندمدت و کوتاه مدت و به میزان بیشتر به همراه مدیریت استراتژیک می تواند زمینه های لازم برای توسعه و گسترش صنعت گردشگری را در پیش داشته باشد. بنابراین، برای جلوگیری از خلاءها و انجام فعالیت های موازی، ارائه خدمات به گردشگران، توسعه پایدار گردشگری، نیازمند یکپارچگی مدیریت گردشگری و برنامه ریزی مداوم در قالب سازمان یافته، مشارکتی و مردمی است.

از سوی دیگر؛ بیرانوندزاده، و همکاران (۱۴۰۰: ۱۱۹) در پژوهشی به آینده پژوهی وضعیت گردشگری ورزشی طبیعت محور در استان لرستان پرداخته اند. نتایج نشان می دهد که؛ توجیه نشدن جوامع محلی و مدیران به توجه بیشتر به صنعت گردشگری ورزشی طبیعت محور در استان

تربیت بدنی وزارت آموزش و پرورش، فراکسیون ورزش و جوانان مجلس شورای اسلامی، ادارات ورزش و جوانان استان ها، انجمن های ورزشی در هر یک از این نهادها به عنوان نهادهای تصمیم گیرنده در عرصه ورزش هستند.

بالالی، معین فرد، حامدی نیا (۱۳۹۱: ۸۹) معتقدند در سطح سیاستگذاری، هماهنگی بیشتر در سازمان های مسئول برای ورزش و سازمان های مسئول برای گردشگری اولویت دارد و مشکل اصلی مدیریت گردشگری ورزشی را در اکثر کشورها جدا بودن و مدیریت مجزای دو حوزه گردشگری و ورزش اظهار می نماید. عواملی چون مشکلات سازمانی و تشکیلاتی، وجود سازمان های موازی در صنعت گردشگری کشور، عدم هماهنگی بین سازمان های دست اندرکار در صنعت گردشگری به عنوان موانع توسعه گردشگری کشور معرفی شده است. تحلیل و ارزیابی توانمندی ها و منابع نشان دهنده اولین گام مهم در توسعه و مدیریت مقاصد گردشگری ورزشی است. فقدان نظام مدیریتی یکپارچه، وجود سازمان های متعدد و گاهی موازی با یکدیگر و مشخص نبودن متولی امور ورزش تربیتی، همگانی، قهرمانی و حرفه ای و همچنین، همراه هم بودن سیاستگذاری و اجرا در وزارت ورزش و جوانان، نارسایی هایی را در این بخش ها به وجود آورده اند که البته امکان رقابت از بخش خصوصی را نیز سلب کرده است. ساختار این سازمان ها مرتبط با یکدیگر نیست و با چالش فقدان سازگاری ساختار و تشکیلات اجرایی با اهداف و مأموریت ها به عنوان یک مسئله اساسی مواجه است و به تدریج مشکلات و نارسایی های مربوط به این نبود هماهنگی، خود را نشان می دهند (سجادی، رضوی، دوستی، ۱۳۹۷: ۱۹). نگاه بخشی هر یک از این نهادها و تفاوت هایی در نحوه عملکردشان منجر به چندپارچگی در بدنه تصمیم گیری ورزش کشور شده است. بنابراین با گسترش گردشگری ورزشی و توجه جهانی به این حوزه از گردشگری، ذینفعان متعددی با قدرت های گوناگون وارد عرصه می شوند. آنچه که بسیار مورد نیاز است یک رویکرد مدیریت یکپارچه در جهت توسعه گردشگری و حوزه های

1- El Silisna

2- Tour de Singkarak

ایران با تأکید بر گردشگری ورزشی معتقدند؛ عدم اجرای درست سیاست اعلامی توسط وزارت میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری و همچنین عدم نظارت صحیح و یا نداشتن منبع قدرت سیاسی مناسب از طرف سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی به‌عنوان تدوین‌کننده برنامه ششم توسعه برای نظارت بر اجرای سیاستگذاری انجام شده در بخش گردشگری کشور از علل تأخیر در تدوین سند راهبردی گردشگری کشور است.

شاه‌آبادی و همکاران (۱۴۰۲: ۶۹) در بررسی تأثیر مؤلفه‌های اقتصاد دانش بنیان در توسعه گردشگری بیان نمودند؛ با تشکیل نهاد تخصصی برای سیاستگذاری در حوزه گردشگری، تدوین برنامه‌های جامع و بلندمدت وضع قوانین ملی و محلی، ارائه تسهیلات مالی و مانند این‌ها از حقوق گردشگران و فعالان و کارآفرینان عرصه گردشگری و حوزه‌های آن حمایت می‌شود.

حیدری و همکاران (۱۴۰۱: ۴۰) در بررسی مدل‌سازی توسعه کارآفرینی در گردشگری ورزشی ایران معتقدند؛ عوامل سیاسی و قانونی از عوامل مهم و زمینه‌ای در توسعه کارآفرینی گردشگری ورزشی در ایران به‌شمار می‌آیند، چرا که تسهیل روندهای اداری قانونی وضع شده از قبیل اعطای وام، ثبت شرکت‌ها و کم کردن نرخ مالیات، ابزاری مؤثرند. تدوین قوانینی که بروکراسی‌های شدید اداری را کاهش دهد و ساختاری برای کسب‌وکارهای حوزه گردشگری ورزشی فراهم آورد یکی از وظایف مهم دولت‌ها در این زمینه است.

رضایی سرخابی و همکاران (۱۴۰۱: ۲۷) در بررسی مدل مدیریت مقصد گردشگری با تأکید بر ورزش‌های ساحلی، مطالعه موردی: شهرهای ساحلی هرمزگان؛ معتقدند: تسهیلات گمرکی و صدور ویزا، واکنش‌ها و رفتارهای مناسب امنیتی با گردشگر، ثبات سیاسی کشور، حمایت از آموزش مالی، مشارکت در برنامه توسعه، سیاستگذاری در جذب سرمایه، سیاستگذاری به‌منظور میزبانی رویدادهای ورزشی، تفویض اختیار به ارگان‌های مربوطه،

در مسیر بینابین قرار دارد و مدیریت بخشی و عمودی می‌تواند در بلندمدت گردشگری ورزشی برای قشرهای مختلف از جمله قشر جوانان آسیب‌پذیر باشد. با وجود این مدیریت مناسب با مدیریت یکپارچه در بین سازمان‌ها باید طوری باشد که آسیب‌ها را در ابعاد وجود با حداقل ممکن به سرانجام رساند. نکته مورد توجه این است که در کشور به دلیل فقدان شناخت کافی، عدم مدیریت و نبود راهبردهای مدون و مشخص، تاکنون از مقوله گردشگری ورزشی غفلت شده و فرصت‌های منحصر به فرد آن از دست رفته است (روحانی، امینی، ازغندی، ۱۳۹۹: ۳۰۰).

استیچ^۱ و همکاران (۲۰۲۲: ۱۶) به دنبال بررسی محصولات گردشگری ورزشی: دیدگاه رسانه‌های اجتماعی را بیان نمودند که؛ گردشگری ورزشی با همکاری و هم‌افزایی بین سازمان‌های ورزشی و سازمان‌های گردشگری امکان‌پذیر است. همچنین، برای پایداری گردشگری ورزشی، حمایت جوامع محلی و وزارتخانه‌ها بسیار مهم است. به‌علاوه، ایجاد همکاری‌های کیفی با کمیته‌ها و سازمان‌های مختلف ورزشی محلی، ملی و بین‌المللی با برنامه‌ریزی به موقع برای فعالیت‌های گردشگری ورزشی در سازمان‌های گردشگری فعال ارزشمند باشد. به نظر می‌رسد روح کلی حاکم بر اساسنامه وزارت میراث فرهنگی و گردشگری مانند مفاد مرتبط با گردشگری در قوانین توسعه پنج ساله کشور، نگرش تقلیل‌گرایانه به صنعت گردشگری است. در این نهاد، منظور از گردشگری، تا حد زیادی، گونه گردشگری انبای تاریخی است، کم‌توجهی و یا بی‌توجهی به مسائل مرتبط با اکوتوریسم، گردشگری ساحلی و دریایی، گردشگری سلامت، گردشگری ورزشی، گردشگری فرهنگی اجتماعی و هنری (آداب و رسوم، فستیوال‌ها، جشنواره‌ها، آیین‌ها) بخشی از نگرش تقلیل‌گرایانه این وزارت است که ریشه در قوانین پایه و اسناد فرادستی دارد (ویسی، ۱۳۹۶: ۱۰۶).

امینی کمیجانی و همکاران (۱۴۰۲: ۱۱) در بررسی سیاستگذاری گردشگری در اسناد توسعه جمهوری اسلامی

رویدادها در سطوح مختلف در توسعه صنعت گردشگری ورزشی کشور، عدم توجه قوانین و اسناد بالادستی به اولویت گردشگری ورزشی و نقش آن در ابعاد اقتصادی، فرهنگی و اجتماعی کشور، عدم توجه به نقش ارزش افزوده ورزش در گردشگری، عدم توجه به تدوین برنامه راهبردی در حوزه گردشگری ورزشی، عدم همکاری و ایجاد نشدن روابط منسجم بین نهادهای دولتی، عمومی و خصوصی در صنعت گردشگری ورزشی، عدم تأمین و تدارک پایدار تأسیسات و زیرساخت‌های گردشگری ورزشی مؤثر از چندپارچگی و تفرق مدیریتی و عملکردی؛ تهیه مدل و الگویی یکپارچه در صنعت گردشگری ورزشی کشور حائز اهمیت است. با توجه به تعدد سازمان‌های مرتبط در گردشگری ورزشی و مشخص نبودن وضعیت تعامل این سازمان‌ها با یکدیگر، پژوهش حاضر درصدد برآمد مدیریت یکپارچه سازمان‌ها و نهادهای ذیربط در صنعت گردشگری ورزشی را بررسی نماید. همچنین در پژوهش حاضر سعی شد عوامل و شاخص‌های مدیریت یکپارچه در گردشگری ورزشی شناسایی و مدلی فراخور برای بیان عوامل مؤثر بر مدیریت یکپارچه در گردشگری ورزشی ایران ارائه شود. این پژوهش می‌تواند با شناساندن مؤلفه‌ها و شاخص‌های مدیریت یکپارچه در گردشگری ورزشی در بهینه‌سازی برنامه‌ریزی مدیریت در صنعت گردشگری در جهت توسعه آن نقش مهمی ایفا نماید. بنابراین، پژوهش حاضر با هدف ارائه مدل مدیریت یکپارچه در صنعت گردشگری ورزشی ایران به دنبال پاسخ به این سؤال است که عوامل مؤثر در مدیریت یکپارچه در صنعت گردشگری ورزشی ایران کدامند؟

با توجه به نبود مدلی فراگیر در زمینه مورد پژوهش، با مطالعه و بررسی مبانی نظری و پیشینه پژوهش مدل کیفی پژوهش در قالب نگاره ۱ پیشنهاد می‌شود.

تعامل وزارت خارجه با ورزش‌های ساحلی و حمایت از تورهای گردشگری در ورزش‌های ساحلی بیشترین تأثیر را در توسعه گردشگری با رویکرد ورزش‌های ساحلی دارد. همکاری وزارت ورزش با گردشگری ورزش‌های ساحلی، همکاری سازمان‌ها با گردشگری ورزشی ساحلی، توانمندسازی سازمان‌ها در زمینه ورزش ساحلی، مشارکت کارکنان ارگان‌ها با ورزش‌های ساحلی بیشترین تأثیر را در مدیریت توسعه گردشگری ورزش‌های ساحلی دارد. از آنجایی که نزدیک به ۳۵ نهاد و سازمان در شبکه گردشگری فعالیت می‌نمایند (جهان‌نیده، خنیفر، فرزاد، ۱۳۹۴: ۹)، همچنین وجود ۵۱ فدراسیون ورزشی از یک سو و مشارکت بخش‌های خصوصی و نیمه‌دولتی از سوی دیگر، موجب اثرات مثبت اقتصادی و فرهنگی و سایر ابعاد مؤثر بر جوامع مقصد گردشگری می‌شود و از منظر دیگر، تبصره پ بند ۳ ماده ۱۰۰ قانون برنامه پنج‌ساله ششم توسعه، دولت را موظف می‌نماید تا پایان سال اول اجرای قانون برنامه، تمهیدات و اقدامات قانونی لازم را برای مدیریت یکپارچه و جامع میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری به عمل آورد. و این درحالی است که برای اولین بار در یک سند رسمی در کشور به گردشگری ورزشی اشاره شده است. در حال حاضر؛ نهادهای متعددی که پیشتر نام برده شد، فعالیت‌هایی را در این حوزه مدیریت دارند که فاقد مقررات و ضوابط منسجم و یکپارچه هستند. این امر منجر به بروز پاره‌ای مشکلات می‌شود. به این ترتیب تا جایگاه مناسب در زمینه توسعه فاصله زیادی است.

بنابراین، با توجه به نامشخص بودن مرجع هماهنگی در حوزه تصمیم‌گیری و سیاستگذاری گردشگری ورزشی، عدم تعهد قانونی و الزام هماهنگی بین دستگاه‌های اجرائی ورزشی، تعدد و تنوع وظایف نهادهای متولی گردشگری ورزشی، تأکید و وضوح قانون برنامه پنج‌ساله ششم توسعه مبنی بر مدیریت یکپارچه، عدم توجه به اهمیت برگزاری

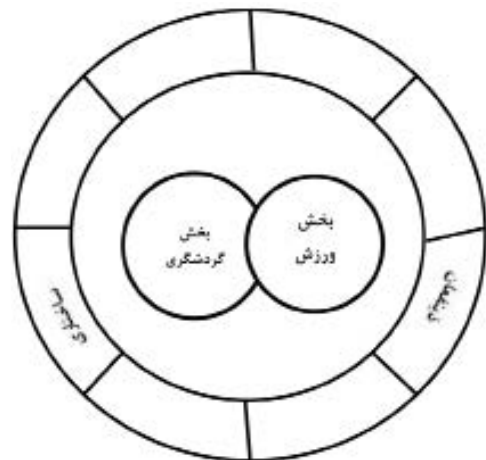
به طول انجامید و قبل از شروع فرآیند سؤالات اطلاعاتی در زمینه طرح کلی پژوهش و اهداف همچنین رعایت اصل محرمانگی به مصاحبه‌شونده ارائه شد. به منظور بررسی روایی و پایایی (اعتمادپذیری، انتقال‌پذیری و تأییدپذیری) در بخش کیفی اقدام به مقایسه مدام داده‌های به دست آمده با مبانی نظری پژوهش و مشورت با تیم پژوهش شد و با مرور مکرر مصاحبه‌ها و استخراج حداکثری و غیر تکراری مطالب سعی بر اجرای این مهم شد. همچنین در این پژوهش از آزمون مجدد یا کدگذاری دوباره توسط پژوهشگر برای اعتمادپذیری داده‌ها، استفاده شد. پایایی بازآزمون همانطور که در جدول (۱) ملاحظه می‌شود برابر ۷۸٪ است و با توجه به اینکه بیشتر از ۶۰٪ شده، بنابراین قابلیت اعتماد کدگذاری‌ها مورد تأیید است.

جدول ۱: میزان درصد پایایی از طریق روش کدگذاری

مجدد

ردیف	عنوان مصاحبه	تعداد کل کدها	تعداد توافقات	تعداد عدم توافقات	پایایی
۱	P9	۱۵۱	۵۴	۱۶	۷۱٪
۲	P14	۸۴	۳۴	۶	۷۶٪
۳	P18	۹۳	۴۰	۷	۸۶٪
	کل	۳۲۸	۱۲۸	۲۹	۷۸٪

در فرآیند تجزیه و تحلیل داده‌های کیفی و انجام سه مرحله کدگذاری (باز، محوری و انتخابی)، تعداد ۱۱۶۷ کد باز به دست آمد که پس از ادغام و حذف اشتراکات به ۳۷۷ کد باز منحصر به فرد تقلیل یافت سپس کدهای باز در ۲۹ کدمحوری دسته‌بندی شدند و در نهایت در کدگذاری انتخابی در هشت گروه: سیاستی- برنامه‌ای، وظیفه‌ای، مدیریتی، قانونی، نهادی، ساختاری، ذینفعان، ابزار و منابع تقسیم‌بندی شدند (جدول ۲).

نگاره ۱: مدل کیفی پژوهش

۲- روش و داده‌های پژوهش

پژوهش حاضر بر مبنای جستجوی داده‌ها دارای رویکرد آمیخته (کیفی-کمی) است. در بخش کیفی برای ارائه و توسعه نظریه در محور مورد مطالعه پژوهش (مدیریت یکپارچه گردشگری ورزشی ایران) از رویکرد داده بنیاد (روش گلنزر) استفاده شده است. جامعه آماری در بردارنده کلیه متخصصان و صاحب‌نظران در حوزه گردشگری، مدیریت ورزشی همچنین گردشگری ورزشی است. در پژوهش حاضر از روش نمونه‌گیری هدفمند استفاده شد. نمونه‌گیری تا زمان رسیدن به اشباع نظری یعنی نقطه‌ای که دیگر اضافه کردن نمونه جدید تأثیری در توسعه نظریه پژوهش ندارد، ادامه یافت. اشباع نظری در این پژوهش با انجام بیست مصاحبه به دست آمد. روش اصلی گردآوری داده‌ها مصاحبه‌های عمیق نیمه‌ساختاریافته است که در آن پژوهشگر از قبل موضوعات و کلیدواژه‌های لازم برای پوشش دادن به اطلاعات را آماده می‌کند، ولی پرسش‌ها به صورت باز و کلی است؛ یعنی از قبل تهیه نمی‌شود و جریان مصاحبه تا حد زیادی متکی بر پرسش‌هایی است که خود به خود در تعامل مصاحبه‌گر و مصاحبه‌شونده پیش می‌آید. برای تدوین سؤالات از ادبیات و مبانی نظری مورد مطالعه پژوهش در حوزه گردشگری ورزشی و مدیریت یکپارچه بهره گرفته شده است. مصاحبه‌ها بین ۳۵ تا ۱۲۰ دقیقه

جدول ۲: معیارها و زیر معیارهای مدیریت یکپارچه صنعت گردشگری ورزشی ایران

معیار	زیر معیار	گویه‌ها
سیاستی - برنامه‌ای	سیاستگذاری - تعامل نهادها - فرهنگ - بودجه	حضور سازمان‌های متعدد در سیاستگذاری حوزه‌های گردشگری - ایجاد همگرایی در سیاستگذاری‌ها بین ارگان‌های ذینفع توسط بخش گردشگری - اهمیت کارگروهی در حوزه گردشگری ورزشی - ایجاد هم‌افزایی بین ارگان‌های بخش گردشگری و بخش ورزش اهمیت بستر فرهنگی مناسبی جهت رفع معضلات ورود گردشگران - اختصاص بودجه ویژه گردشگری ورزشی در مجلس
وظیفه‌ای	تدوین برنامه - نظارت بازاریابی برنامه	اهمیت برنامه‌ریزی مدون در ایجاد هماهنگی در حوزه گردشگری ورزشی - برنامه‌ریزی مناسب در حوزه گردشگری برای بهره بردن از رویدادهای ورزشی - اهمیت تدوین برنامه جامع گردشگری - نگرش همه جانبه در برنامه‌ریزی گردشگری ورزشی - بازنگری برنامه‌ها به‌طور مستمر تناسب بازه زمانی اجرای برنامه‌ها در قوای سه‌گانه - تدوین برنامه‌های قابل ارزیابی از سوی سازمان‌ها و ارگان‌های متولی - کنترل در اجرای برنامه‌ها از سوی دستگاه خاص در حوزه گردشگری ورزشی - حضور نهاد نظارتی واحد در بخش ورزش در زمینه گردشگری.
مدیریتی	نگرش - تخصص‌گرایی مدیریت - حکمرانی دولت - ساختار تصمیم‌گیری مدیریت نظام‌مند	استفاده از ظرفیت مدیران سیاسی در ورزش - نگرش جزیره‌ای در ساختار حاکمیتی (دولتی) در ارتباط با حوزه‌های گردشگری - ضرورت حضور مدیران ورزشی و گردشگری متخصص در سازمان‌های مربوطه - ضرورت حضور مدیران آشنا با فناوری‌های روز در بخش ورزش - استفاده از ظرفیت سازمان‌های درگیر در بخش ورزش با حکمرانی خوب - ثبات در مدیریت ورزش کشور برای استفاده از ظرفیت‌های جلب گردشگر - ایجاد مزیت نسبی با چابکی در تصمیم‌گیری بخش‌های دولتی - اقتدار کامل مدیران کلان بخش ورزش در تصمیم‌گیری.
قانونی	بازنگری قوانین - تدوین قوانین - نگرش تخصصی قوانین	تدوین قوانین توسط یک کمیته واحد به لحاظ انتفاع ارگان‌های مرتبط از حوزه گردشگری ورزشی - ایفای نقش حامیان مالی در تدوین نظام جامع گردشگری - ضرورت تنظیم آیین‌نامه‌ها جهت حمایت از فعالیت‌های گردشگری - لزوم تبعیت سازمان‌ها از قوانین مدون - پرداختن اسناد بالادستی به حوزه‌های تخصصی گردشگری - لزوم توجه به گردشگری ورزشی در قوه قانونگذاری - هماهنگی ارگان‌ها با تصویب سند - گردشگری ورزشی
نهادی	حاکمیت دولت - متولی گردشگری - ساختار دولت	لزوم حضور فزاینده و نظارتی دولت در گردشگری ورزشی - تفویض اختیار به بخش ورزش در حوزه گردشگری ورزشی - مسئولیت‌پذیری نهادهای دولتی نسبت به طرح‌ها در حوزه گردشگری ورزشی - شفافیت شرح وظایف دستگاه‌های مربوطه از سوی دولت - وارد شدن دولت به اجرا در ارتباط با فعالیت‌های گردشگری ورزشی - ضرورت برون‌سپاری فعالیت‌ها از سوی بخش گردشگری به سازمان‌های میانی - رانت‌خواری در مدیریت دولتی در حوزه گردشگری ورزشی - ضرورت ایجاد معاونت گردشگری در بخش ورزش - رفع بوروکراسی در ورزش توسط دولت الکترونیک - اهمیت اقتداربخش ورزش به‌عنوان سازمان‌دهنده حوزه گردشگری ورزشی - حضور ارگان‌های غیرمتولی در زمینه گردشگری ورزشی
ساختاری	ساختار ورزش - ساختار گردشگری ورزشی - تعارض ساختاری - ضعف مدیریت - سازمان‌ها	موازی‌کاری در بستر ورزش کشور - ضرورت نگرش صنعتی در ورزش - انگیزه در نهادهای دولتی برای توسعه گردشگری ورزشی - ضرورت رصد صدور مجوزهای تخصصی در گردشگری ورزشی از سوی بخش ورزش - ضرورت نظارت فنی بخش ورزش در فعالیت‌های گردشگری ورزشی - وجود خلاء در ساختار تشکیلاتی بخش گردشگری - عریض و طویل بودن سازمان‌های دولتی بخش ورزش و گردشگری - ضرورت شایسته‌سالاری در انتصابات بخش ورزش و گردشگری - وجود مدیریت واحد و متمرکز در ورزش - ضرورت تشکیل اتاق فکر - حوزه گردشگری ورزشی در بخش ورزش
ذینفعان	نقش ذینفعان - تقویت بخش خصوصی - ساختار بخش خصوصی - جوامع محلی	فضای رقابتی سالم و بدون رانت در بخش گردشگری توسط بخش خصوصی - ایجاد تسهیلات در حوزه گردشگری ورزشی به‌منظور جذب سرمایه‌گذاران - تسهیل قوانین برای فعالیت‌های بخش خصوصی - مشارکت متخصصین در فعالیت‌های (مانند تبلیغات) حوزه گردشگری ورزشی - درگیری بخش خصوصی با بوروکراسی اداری - سازماندهی ذینفعان حوزه گردشگری ورزشی
ابزار و منابع	درآمدزایی - آموزش - پژوهش	وجود باور در جامعه محلی به کسب منفعت از فعالیت‌های گردشگری ورزشی - اهمیت برنامه‌ریزی دوره‌های آموزشی با همکاری دانشگاه‌ها - ضرورت آموزش مدیران بخش ورزش - اهمیت عملیاتی کردن پژوهش‌های دانشگاهی

بودن داده‌ها از آزمون‌های فریدمن، آزمون تی^۲ تک‌نمونه‌ای و آزمون‌های ضریب همبستگی پیرسون^۳ و کولموگروف-اسمیرنوف^۴ توسط نرم‌افزار SPSS و طراحی مدل باروش معادلات ساختاری^۵ در نرم‌افزار AMOS و LISREL بهره گرفته شد.

۳- بحث و یافته‌های پژوهش

پس از جمع‌آوری پرسشنامه‌ها، تجزیه و تحلیل در دو بخش توصیفی و استنباطی انجام شد. یافته‌های توصیفی مربوط به نمونه‌های آماری پژوهش حاضر در جدول ۳ نشان داده شده است. مطابق جدول ۱۵/۳٪ جامعه آماری بخش کیفی و ۵۴/۹۴٪ جامعه بخش کمی را زنان تشکیل می‌دادند و درصد فراوانی جنسیت مرد در جامعه آماری بخش کیفی ۸۵٪ و در بخش کمی ۴۵/۰۶٪ را مردان تشکیل دادند. رشته تحصیلی پاسخگویان در بخش کمی با ۴۴/۱۵٪ حوزه علوم ورزشی شامل می‌شد. همچنین سطح تحصیلات جامعه آماری بخش کیفی ۶۵٪ دکتری بود. در توصیف آماری متغیرهای پژوهش، نتایج نشان داد متغیرها دارای میانگین بالاتر از حد متوسط هستند که نشان می‌دهد کلیه گویه‌های شناسایی شده از امتیاز بالایی برخوردارند. بر این اساس میانگین شاخص‌های: سیاستی- برنامه‌ای، وظیفه‌ای، مدیریتی، قانونی، نهادی، ساختاری، ذینفعان، ابزار و منابع به ترتیب ۴/۲۱، ۳/۹۰، ۳/۸۷، ۴/۳۰، ۴/۰۷، ۴/۰۹ و ۴/۲۹ به دست آمد با استفاده از آزمون کولموگروف-اسمیرنوف به بررسی نرمال بودن داده‌ها پرداخته شد. سطوح معناداری شاخص‌های: سیاستی- برنامه‌ای، وظیفه‌ای، مدیریتی، قانونی، نهادی، ساختاری، ذینفعان، ابزار و منابع به ترتیب ۰/۰۳۱، ۰/۰۵۸، ۰/۰۵۱، ۰/۰۶۲، ۰/۰۲۲، ۰/۰۵۴، ۰/۰۶۹، ۰/۰۷۱ که همگی آن‌ها بالای ۰/۰۵ هستند، مشخص می‌شود که توزیع داده‌های متغیرهای پژوهش و مؤلفه‌های آن نرمال هستند. براساس یافته‌های به دست آمده از دیدگاه پاسخگویان می‌توان بیان نمود که تمام هشت مؤلفه اصلی شناسایی شده، بر مدیریت یکپارچه

پس از شناسایی و تعیین متغیرهای اصلی، پژوهش وارد بخش کمی شد و پرسشنامه محقق ساخته براین اساس تدوین شد. به منظور بررسی روایی سازه پرسشنامه از روش تحلیل عاملی تأییدی اکتشافی استفاده شد. همچنین به منظور تأیید و سنجش روایی محتوایی پرسشنامه بین ۱۰ نفر از اساتید و متخصصان صاحب‌نظر برای اظهارنظر در زمینه‌های: نحوه نگارش، هماهنگی سؤالات با اهداف پژوهش، حذف و جابه‌جایی سؤالات، توزیع شد. پس از اخذ نظرات و برگشت پرسشنامه نسبت به اصلاح اقدام شد. پایایی پرسشنامه مذکور نیز با استفاده از محاسبه آلفای کرونباخ به دست آمد. براساس نتایج پرسشنامه مدیریت یکپارچه گردشگری ورزشی ایران دارای ثبات درونی قابل قبولی ($\alpha = 0.96$) است.

جامعه آماری بخش کمی شامل: کارشناسان و مدیران وزارت میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری، وزارت ورزش و جوانان، سازمان هواپیمایی کشوری، سازمان حفاظت محیط زیست، کمیته ملی المپیک و پارالمپیک، دفاتر خدمات مسافرتی و فعالان بخش خصوصی گردشگری ورزشی، اساتید و دانشجویان مقطع دکتری مدیریت ورزشی، جغرافیا و گردشگری بود. در این بخش پژوهش حاضر، انتخاب نمونه با احتساب مطالعات همبستگی ۵ برابر تعداد سؤالات پژوهش (کلاتری، ۱۳۹۳)، ۱۱۹ گویه، به روش تصادفی با احتساب نرخ بازگشت پرسشنامه‌ها ۶۰۰ مورد برآورد شد. در پژوهش حاضر پرسشنامه در بین کل نمونه‌های در دسترس به سه صورت پرسشنامه چاپی به صورت دستی، پرسشنامه الکترونیکی و فضای مجازی توزیع شد. در نهایت تعداد پرسشنامه‌های دریافتی قابل استناد به ۵۱۲ پرسشنامه قابل تجزیه و تحلیل به دست آمد. برای توصیف داده‌های مشخصات افراد نمونه از شاخص‌های آمار توصیفی نظیر: فراوانی، میانگین، انحراف استاندارد و انحراف معیار استفاده شد. در سطح آمار استنباطی برای بررسی کفایت اندازه نمونه‌گیری از آزمون کفایت نمونه‌گیری KMO و کرویت-بارتلت همچنین دسته‌بندی عوامل، تعیین میزان تأثیر متغیرها، تعیین نرمال

2- T-Value

3- Pearson correlation coefficient

4- Kolmogorov-Smirnov test

5- Structural Equation Model

1- Content Validity

فصلنامه علمی - پژوهشی اطلاعات جغرافیایی (مهر)
طراحی مدل مدیریت یکپارچه صنعت گردشگری ورزشی ایران / ۶۷

جدول ۳: یافته‌های توصیفی پژوهش

درصد	فراوانی	گروه‌ها	ویژگی‌های جمعیت‌شناختی	
۸۵	۱۷	مرد	جنسیت	بخش کیفی
۱۵	۳	زن		
۶۵	۱۳	دکتری	سطح تحصیلات	
۳۰	۶	کارشناسی ارشد		
۵	۱	کارشناسی		
۴۵	۹	دانشگاه	محل اشتغال	
۲۵	۵	وزارت ورزش و جوانان- کمیته ملی المپیک و پارلمپیک- فدراسیون‌ها		
۲۰	۴	وزارت میراث فرهنگی و گردشگری و صنایع دستی		
۱۰	۲	اتاق بازرگانی- شهرداری		
۴۵/۰۶	۲۳۰	مرد	جنسیت	
۵۴/۹۴	۲۸۲	زن		
۳۶/۰۹	۱۸۵	دکتری	سطح تحصیلات	
۴۴/۱۵	۲۲۶	کارشناسی ارشد		
۱۹/۷۶	۱۰۱	کارشناسی		
۱/۵۶	۸	فوق دیپلم	محل اشتغال	
۰/۵۸	۳	دیپلم		
۲۱/۰۴	۱۰۸	سازمان‌های حوزه ورزشی		
۴۱/۲۴	۲۱۱	سازمان‌های حوزه گردشگری	محل اشتغال	
۳۷/۶۹	۱۹۳	سایر سازمان‌ها		

جدول ۴ نتایج آزمون t تک نمونه‌ای مولفه‌های مؤثر بر مدیریت یکپارچه در صنعت گردشگری ورزشی

فاصله اطمینان ۹۵٪ اختلاف		میانگین	سطح معناداری	آماره T	مؤلفه‌ها
کران بالا	کران پایین				
۳/۶۲۷۷	۲/۴۷۲۳	۳/۰۵	۰/۰۰۱	۱۱/۰۵۰	سیاستی - برنامه‌ای
۳/۱۸۷۵	۱/۸۱۲۵	۲/۵	۰/۰۰۱	۷/۶۱۱	وظیفه‌ای
۳/۱۳۴۷	۲/۰۶۵۳	۲/۶	۰/۰۰۱	۱۰/۷۷۱	مدیریتی
۱/۳۹۲۱	۱/۰۰۷۹	۱/۲	۰/۰۰۱	۱۳/۰۷۷	قانونی
۲/۹۹۲۰	۲/۱۰۸۰	۲/۵۵	۰/۰۰۱	۱۲/۰۷۴	نهادی
۳/۱۳۷۱	۱/۷۶۲۹	۲/۴۵	۰/۰۰۱	۷/۴۶۳	ساختاری
۳/۰۸۵۸	۱/۷۱۴۲	۲/۴	۰/۰۰۱	۸/۲۴۷	ذی‌نفعان
۱/۷۱۸۵	۱/۰۸۱۵	۱/۴	۰/۰۰۱	۹/۲۰۰	ابزار و منابع

در صنعت گردشگری ورزشی ایران مؤثر هستند (sig=0.001) از دیدگاه پاسخگویان می‌توان بیان نمود که هشت مؤلفه (جدول ۴). مطابق جدول ۴ و براساس یافته‌های به‌دست آمده بر مدیریت یکپارچه در صنعت گردشگری ورزشی ایران

تأثیر دارند. بیشترین مؤلفه مؤثر بر مدیریت یکپارچه در «ساختاری» با مقدار آماره ($t = 7.463$) در این صنعت است. صنعت گردشگری ورزشی ایران مؤلفه «قانونی» با مقدار مطابق جدول ۵ بیشترین زیرمؤلفه مؤثر مؤلفه «بودجه» با آماره ($t = 13.077$) بوده و کمترین مؤلفه مؤثر نیز مؤلفه مقدار آماره ($t = 27.606$) و کمترین زیرمؤلفه مؤثر نیز مؤلفه

جدول ۵: مقدار آماره تی زیرمؤلفه‌های مؤثر بر مدیریت یکپارچه در صنعت گردشگری ورزشی

One-Sample Test=3						
فاصله اطمینان ۹۵٪ اختلاف		میانگین	سطح معناداری	آماره T	مؤلفه‌ها	زیرمؤلفه
کران بالا	کران پایین					
3.0782	1.9218	2.5	0.001	383	9.050	سیاستگذاری
3.5981	2.1019	2.85	0.001	383	7.973	تعامل نهادها
1.7529	1.0471	1.4	0.001	383	8.304	فرهنگ
2.0441	1.7559	1.9	0.001	383	27.606	بودجه
3.4238	2.3762	2.9	0.001	383	11.588	تدوین برنامه
1.8401	0.9599	1.4	0.001	383	6586.	نظارت و ارزیابی برنامه
3.6277	2.4723	3.05	0.001	383	11.050	نگرش
2.9427	2.0573	2.5	0.001	383	11.820	تخصص‌گرایی مدیریت
3.9558	2.8442	3.4	0.001	383	12.803	مدیریت نظام‌مند
3.0858	1.7142	2.4	0.001	383	7.324	ساختار تصمیم‌گیری
3.4174	2.4826	2.95	0.001	383	13.210	بازنگری قوانین
1.7185	1.0815	1.4	0.001	383	9.200	تدوین قوانین
3.4238	2.3762	2.9	0.001	383	11.588	نگرش تخصصی قوانین
3.4269	2.0731	2.75	0.001	383	8.503	حاکمیت دولت
3.3603	1.7397	2.55	0.001	383	6.587	ساختار دولت
1.3790	0.9210	1.15	0.001	383	10.510	متولی گردشگری
3.1875	1.8125	2.5	0.001	383	7.611	ساختار ورزش
3.1347	2.0653	2.6	0.001	383	10.177	ساختار گردشگری ورزشی
1.3921	1.0079	1.2	0.001	383	13.077	تعارض ساختاری گردشگری
2.9920	2.1080	2.55	0.001	383	12.074	مدیریت
3.1371	1.7829	2.45	0.001	383	7.463	سازمان‌ها
3.9558	2.8442	3.4	0.001	383	12.803	نقش ذینفعان
3.0858	1.7142	2.4	0.001	383	7.324	ساختار بخش خصوصی
3.4174	2.4826	2.95	0.001	383	13.210	تقویت بخش خصوصی
1.7185	1.0815	1.4	0.001	383	9.200	جوامع محلی
2.5219	1.0781	1.8	0.001	383	5.219	آموزش
3.4269	2.0731	2.75	0.001	383	8.503	پژوهش
1.8131	0.9869	1.4	0.001	383	7.097	درآمدزایی

جدول ۶: ماتریس ضریب همبستگی پیرسون بین مؤلفه‌های پژوهش

مؤلفه‌ها	سیاستی-برنامه‌ای	وظیفه‌ای	مدیریتی	قانونی	نهادی	ساختاری	ذینفعان	ابزار و منابع
سیاستی - برنامه‌ای	1							
وظیفه‌ای	0.873**	1						
مدیریتی	0.760**	0.808**	1					
قانونی	0.820**	0.736**	0.849**	1				
نهادی	0.709**	0.888**	0.775**	0.706**	1			
ساختاری	0.814**	0.726**	0.830**	0.794**	0.710**	1		
ذینفعان	0.816**	0.824**	0.773**	0.712**	0.847**	0.822**	1	
ابزار و منابع	0.807**	0.735**	0.792**	0.816**	0.823**	0.743**	0.781**	1

آزمون فریدمن به‌عمل آمده و نتایج ارائه شده در جدول ۷ نشان می‌دهند که ($P=0.001 < 0.05$) و ($\chi^2=1315.958$). بنابراین می‌توان گفت که بین متغیرهای مدیریت یکپارچه در صنعت گردشگری ورزشی ایران از دیدگاه پاسخگویان تفاوت معنی‌داری وجود دارد. به‌منظور شناسایی عوامل و دسته‌بندی آن‌ها از روش آماری تحلیل عاملی اکتشافی استفاده شد. در ابتدا برای بررسی کفایت حجم نمونه‌برداری از آزمون کفایت نمونه‌برداری کیزر-می‌یر-الکین استفاده شد که میزان این آزمون $0.802/0$ به‌دست آمد و نشانگر مناسب بودن حجم نمونه برای تحلیل عاملی است. سپس برای اینکه مشخص شود همبستگی بین مواد آزمون در جامعه برابر صفر نیست، از آزمون کرویت بارتلت استفاده شد که نتایج این آزمون در سطح ۹۵ درصد اطمینان معنی‌دار شد.

نتایج آزمون بارتلت نشان داد که سؤالات پرسشنامه برای تشکیل عوامل همبستگی کافی را دارد و بنابراین مجاز به استفاده از تحلیل عاملی در پژوهش حاضر هستیم. نتایج این آزمون در جدول ۸ نشان داده شده است. از آنجا که شاخص KMO نزدیک به ۱ است، بنابراین تعداد نمونه برای تحلیل عاملی کافی است. همچنین با توجه به نتایج آزمون بارتلت (سطح معناداری کمتر از $0.05/0$) تحلیل عامل اکتشافی برای شناسایی ساختار مناسب است.

«آموزش» با مقدار آماره ($t=5.219$) است. همچنین نتایج آزمون تی تک نمونه‌ای نشان می‌دهد که تمام ۲۹ زیر مؤلفه شناسایی شده بر مدیریت یکپارچه در صنعت گردشگری ورزشی ایران مؤثر هستند ($\text{sig}=0.001$).

در این پژوهش به‌منظور بررسی ارتباط بین معیارهای مؤثر در مدیریت یکپارچه در صنعت گردشگری ورزشی ایران با توجه به نرمال بودن داده‌ها، از ضریب همبستگی پیرسون استفاده شد و نتایج آن در جدول ۶ ارائه شد. براساس نتایج این آزمون، رابطه بین مؤلفه‌ها در سطح ۹۹ درصد معنی‌دار بوده و گویای این است که تغییر در یک مؤلفه، می‌تواند موجب تغییراتی در مؤلفه‌های دیگر شود. بنابراین، نتایج این بخش از پژوهش نشان می‌دهد که معیارها بسیار نزدیک به هم بوده و اثرگذاری آن‌ها در مدیریت یکپارچه در صنعت گردشگری ورزشی ایران زیاد است. با توجه به نتایج به‌دست آمده از مصاحبه‌ها با خبرگان و کدگذاری‌ها، نشان داد که ۱۱۹ گویه در مدیریت یکپارچه در صنعت گردشگری ورزشی ایران قابل شناسایی هستند که این عوامل با استفاده از آزمون فریدمن دسته‌بندی شده‌اند.

جدول ۷: معنی‌داری آزمون فریدمن در عوامل تأثیرگذار در مدیریت یکپارچه در صنعت گردشگری ورزشی

تعداد	512
مقدار کای اسکور (χ^2)	1315.958
درجه آزادی	119
سطح معناداری	0.001

جدول ۸: آزمون (KMO) و بارتلت

مقدار	kmo	مقدار بارتلت	sig	نتیجه‌گیری
مقدار	۰/۸۰۲	۷۰۶/۷۳	۰/۰۰۰	تأیید

با توجه به نتایج، مقادیر بارهای عاملی بیشتر از ۰/۵ و قابل قبول هستند. همچنین بررسی اعداد معناداری سؤالات و متغیرهای مدل نشانگر این مطلب است که؛ اعداد معناداری هر گویه بر سازه مربوط به خود معنی دار باشد و می‌توان استدلال نمود که گویه‌ها از اعتبار کافی برخوردار هستند.

مطابق جداول (۹، ۱۰ و ۱۱) با توجه به مقادیر بارهای عاملی می‌توان استدلال نمود که گویه‌ها از اعتبار کافی برخوردار هستند و اعداد معناداری گزارش شده، نشان‌دهنده این است که؛ مقادیر اعداد معناداری بیشتر از ۱/۹۶ و در سطح ۰/۰۰۱ معنی دار قابل قبول هستند. نتایج تحلیل عاملی تأییدی متغیرها نشان داد که مدل اندازه‌گیری متغیرها مناسب و کلیه اعداد و پارامترهای مدل معنادار است.

نگاره ۲ نتایج تحلیل عاملی تأییدی مقدار متغیرهای مکنون و آشکار پژوهش را به صورت ضرایب استاندارد با استفاده از نرم افزار AMOS نشان می‌دهد. مطابق نگاره ۲

نتایج تحلیل عاملی تأییدی متغیرها نشان داد که مدل اندازه‌گیری متغیرها مناسب و کلیه اعداد و پارامترهای مدل معنادار است. همچنین نتایج مدل اندازه‌گیری حاکی از وجود روابط همبستگی مثبت و معناداری بین متغیرها در مدل است. همانگونه که ملاحظه می‌شود کلیه بارهای عاملی در حد قابل قبول هستند. همچنین ضرایب میان متغیرها با یکدیگر براساس مقادیر t همگی معنادار بودند و نشان از این دارد که این متغیرها با یکدیگر ارتباط معنی‌داری دارند. بررسی شاخص‌های برازندگی مدل، بیانگر برازش مطلوب مدل با داده‌ها است. شاخص‌های برازندگی مدل شامل Chi-Square، NFI، NNFI، AGFI، GFI و CFI به ترتیب: ۱۰۲۵/۲۷، ۰/۹۱، ۰/۹۳، ۰/۹۰، ۰/۹۱ و ۰/۹۴ است که به‌طور کلی بین صفر تا یک متغیر هستند. در پژوهش حاضر تمامی این شاخص‌ها بالاتر از ۰/۹۰ هستند و این امر بیانگر آن است که مدل پژوهش از لحاظ تناسب با داده‌ها مدل مطلوبی باشد. براساس عوامل شناسایی شده در پژوهش حاضر، مدل مدیریت یکپارچه صنعت گردشگری ورزشی ایران با توجه به این عوامل طراحی گردید که تفسیر ضریب مسیر آن در جدول ۱۲ نشان داده شده است.

جدول ۹: بار عاملی و اعداد معناداری گویه‌های پرسشنامه (عوامل سیاستی-برنامه‌ای و وظیفه‌ای، قانونی)

عوامل	گویه	بار عاملی	CR	P	عوامل	گویه	بار عاملی	CR	P	عوامل	گویه	بار عاملی	CR	P
سیاستی-برنامه‌ای	Q1	۰/۷۶۲	۲۰/۴۱۸	۰/۰۰۱	وظیفه‌ای	Q9	۰/۶۰۵	۱۹/۶۹۶	۰/۰۰۱	قانونی	Q34	۰/۶۳۷	۲۹/۲۳۱	۰/۰۰۱
	Q2	۰/۵۶۴	۲۱/۰۴۳	۰/۰۰۱		Q10	۰/۷۵۷	۲۱/۱۸۸	۰/۰۰۱		Q35	۰/۵۹۳	۴۱/۰۳۵	۰/۰۰۱
	Q3	۰/۵۷۱	۲۹/۲۳۱	۰/۰۰۱		Q11	۰/۵۲۴	۲۰/۱۸۹	۰/۰۰۱		Q36	۰/۵۹۴	۳۵/۸۶۸	۰/۰۰۱
	Q4	۰/۵۶۶	۴۱/۰۳۵	۰/۰۰۱		Q13	۰/۵۶۳	۲۲/۴۰۸	۰/۰۰۱		Q37	۰/۷۱۵	۳۵/۱۰۳	۰/۰۰۱
	Q5	۰/۷۱۸	۳۵/۸۶۸	۰/۰۰۱		Q14	۰/۶۳۱	۱۴/۲۱۴	۰/۰۰۱		Q38	۰/۶۲۴	۲۱/۳۰۱	۰/۰۰۱
	Q6	۰/۷۶۲	۳۵/۱۰۳	۰/۰۰۱		Q15	۰/۵۰۲	۱۰/۹۴۸	۰/۰۰۱		Q39	۰/۵۰۶	۱۹/۸۱۳	۰/۰۰۱
	Q7	۰/۶۴۴	۲۱/۳۰۱	۰/۰۰۱		Q16	۰/۵۶۱	۱۹/۰۸۷	۰/۰۰۱		Q40	۰/۶۰۵	۱۹/۶۹۶	۰/۰۰۱
	Q8	۰/۵۹۴	۱۹/۸۱۳	۰/۰۰۱		Q17	۰/۶۹۸	۲۰/۹۹۶	۰/۰۰۱		Q41	۰/۷۰۲	۲۱/۱۸۸	۰/۰۰۱
						Q18	۰/۵۲۰	۷/۷۴۲	۰/۰۰۱		Q42	۰/۶۵۷	۲۰/۱۸۹	۰/۰۰۱
						Q19	۰/۶۹۲	۱۳/۴۵۷	۰/۰۰۱		Q43	۰/۵۷۰	۲۰/۱۸۹	۰/۰۰۱

فصلنامه علمی - پژوهشی اطلاعات جغرافیایی (سپهر)

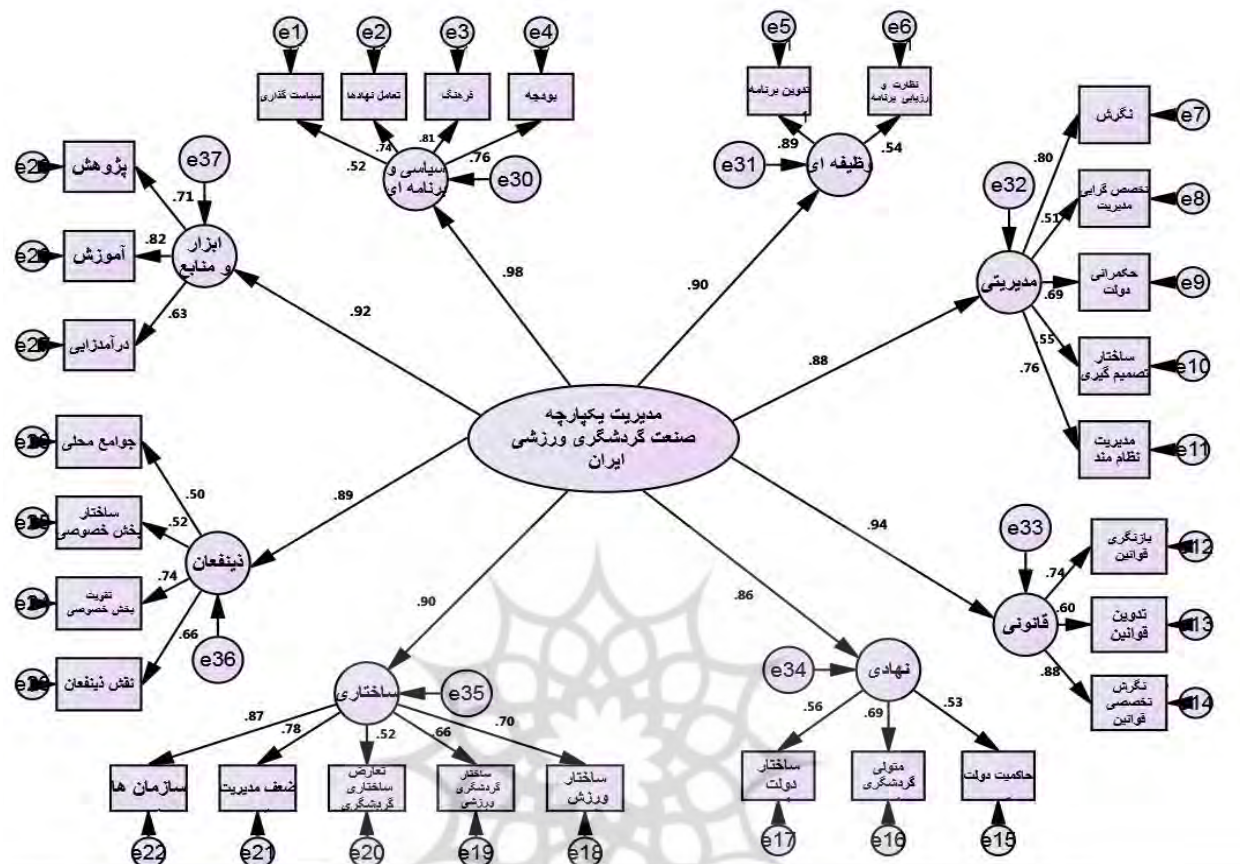
طراحی مدل مدیریت یکپارچه صنعت گردشگری ورزشی ایران / ۷۱

جدول ۱۰: بارعاملی و اعداد معناداری گویه‌های پرسشنامه (عوامل نهادی و ساختاری)

عوامل	گویه	بار عاملی	CR	p	عوامل	گویه	بار عاملی	CR	p	عوامل	گویه	بار عاملی	CR	p
ساختاری	Q76	۰/۷۹۶	۲۲/۳۱۶	۰/۰۰۱	ساختاری	Q58	۰/۷۱۵	۳۲/۶۷۶	۰/۰۰۱	نهادی	Q44	۰/۵۸۱	۲۶/۲۶۵	۰/۰۰۱
	Q77	۰/۶۴۰	۲۱/۳۹۵	۰/۰۰۱		Q59	۰/۶۲۴	۳۷/۶۲۱	۰/۰۰۱		Q45	۰/۵۷۸	۳۲/۴۰۸	۰/۰۰۱
	Q78	۰/۵۵۷	۲۰/۱۰۲	۰/۰۰۱		Q60	۰/۵۰۶	۳۷/۱۱۴	۰/۰۰۱		Q46	۰/۵۲۰	۳۱/۰۲۳۴	۰/۰۰۱
	Q79	۰/۵۷۰	۱۶/۶۸۲	۰/۰۰۱		Q61	۰/۶۹۰	۷/۴۳۹	۰/۰۰۱		Q47	۰/۵۲۲	۳۳/۶۴۱	۰/۰۰۱
	Q80	۰/۵۸۱	۱۳/۸۵۷	۰/۰۰۱		Q62	۰/۷۹۰	۷/۱۲۷	۰/۰۰۱		Q48	۰/۷۰۲	۳۶/۰۹۵	۰/۰۰۱
	Q81	۰/۷۶۲	۲۰/۴۱۸	۰/۰۰۱		Q63	۰/۸۰۶	۴/۹۹۳	۰/۰۰۱		Q49	۰/۶۵۷	۳۲/۶۷۹	۰/۰۰۱
	Q82	۰/۵۶۴	۲۱/۰۴۳	۰/۰۰۱		Q64	۰/۸۶۹	۲۰/۶۸۲	۰/۰۰۱		Q50	۰/۷۴۲	۳۶/۴۷۴	۰/۰۰۱
	Q83	۰/۵۷۱	۲۹/۲۳۱	۰/۰۰۱		Q65	۰/۸۲۳	۱۴/۸۶۳	۰/۰۰۱		Q51	۰/۷۶۹	۳۸/۷۳۷	۰/۰۰۱
	Q84	۰/۵۶۶	۴۱/۰۳۵	۰/۰۰۱		Q66	۰/۸۰۷	۵/۰۹۲	۰/۰۰۱		Q52	۰/۵۳۵	۴۵/۵۱۵	۰/۰۰۱
	Q85	۰/۷۱۸	۳۵/۸۶۸	۰/۰۰۱		Q67	۰/۶۹۹	۱۵/۹۴۷	۰/۰۰۱		Q53	۰/۵۳۰	۳۹/۹۹۳	۰/۰۰۱
	Q86	۰/۷۶۲	۳۵/۱۰۳	۰/۰۰۱		Q68	۰/۷۲۷	۲۷/۳۳۲	۰/۰۰۱		Q54	۰/۷۸۱	۳۹/۹۹۷	۰/۰۰۱
	Q87	۰/۶۴۴	۲۱/۳۰۱	۰/۰۰۱		Q69	۰/۸۳۳	۲۵/۶۷۶	۰/۰۰۱		Q55	۰/۶۳۷	۳۴/۱۷۳	۰/۰۰۱
	Q88	۰/۵۹۴	۱۹/۸۱۳	۰/۰۰۱		Q70	۰/۵۷۳	۴۱/۶۱۲	۰/۰۰۱		Q56	۰/۵۹۳	۳۳/۹۱۹	۰/۰۰۱
	Q89	۰/۶۰۵	۱۹/۶۹۶	۰/۰۰۱		Q71	۰/۷۹۰	۲۵/۱۶۵	۰/۰۰۱		Q57	۰/۵۹۴	۳۱/۷۲۹	۰/۰۰۱
	Q90	۰/۷۵۷	۲۱/۱۸۸	۰/۰۰۱		Q72	۰/۷۵۸	۱۳/۱۳۸	۰/۰۰۱					
	Q91	۰/۵۲۴	۲۰/۱۸۹	۰/۰۰۱		Q73	۰/۷۸۵	۱۸/۵۵۵	۰/۰۰۱					
	Q92	۰/۶۵۹	۲۶/۲۶۵	۰/۰۰۱		Q74	۰/۸۳۰	۲۸/۳۲۴	۰/۰۰۱					
	Q93	۰/۵۶۳	۲۲/۴۰۸	۰/۰۰۱		Q75	۰/۶۹۶	۳/۹۲۲	۰/۰۰۱					

جدول ۱۱: بارعاملی و اعداد معناداری گویه‌های پرسشنامه (عوامل ذینفعان و ابزار و منابع)

عوامل	گویه	بار عاملی	CR	p	عوامل	گویه	بار عاملی	CR	p	عوامل	گویه	بار عاملی	CR	p
ذینفعان	Q94	۰/۶۳۱	۱۴/۲۱۴	۰/۰۰۱	ذینفعان	Q101	۰/۵۳۴	۹/۱۲۰	۰/۰۰۱	ابزار و منابع	Q109	۰/۷۸۱	۲۱/۰۴۳	۰/۰۰۱
	Q95	۰/۵۰۲	۱۰/۹۴۸	۰/۰۰۱		Q102	۰/۵۰۶	۲۲/۴۵۶	۰/۰۰۱		Q110	۰/۶۳۷	۲۹/۲۳۱	۰/۰۰۱
	Q96	۰/۵۶۱	۱۹/۰۸۷	۰/۰۰۱		Q103	۰/۷۰۲	۳۶/۱۲۴	۰/۰۰۱		Q111	۰/۵۹۳	۴۱/۰۳۵	۰/۰۰۱
	Q97	۰/۶۹۸	۲۰/۹۹۶	۰/۰۰۱		Q104	۰/۶۵۷	۳۳/۹۰۱	۰/۰۰۱		Q112	۰/۵۹۴	۳۵/۸۶۸	۰/۰۰۱
	Q98	۰/۵۲۰	۷/۷۴۲	۰/۰۰۱		Q105	۰/۷۴۲	۳۲/۳۲۶	۰/۰۰۱		Q113	۰/۷۱۵	۳۵/۱۰۳	۰/۰۰۱
	Q99	۰/۶۹۲	۱۳/۴۵۷	۰/۰۰۱		Q106	۰/۷۶۹	۳۸/۲۶۵	۰/۰۰۱		Q114	۰/۶۲۴	۲۱/۳۰۱	۰/۰۰۱
	Q100	۰/۵۴۱	۹/۶۹۸۵	۰/۰۰۱		Q107	۰/۵۳۵	۱۶/۲۳۶	۰/۰۰۱		Q115	۰/۵۰۶	۱۹/۸۱۳	۰/۰۰۱
						Q108	۰/۵۳۰	۲۰/۴۱۸	۰/۰۰۱		Q116	۰/۶۰۵	۱۹/۶۹۶	۰/۰۰۱
											Q117	۰/۷۰۲	۲۱/۱۸۸	۰/۰۰۱
											Q118	۰/۶۵۷	۲۰/۱۸۹	۰/۰۰۱
								ضت 43	۰/۵۷۰	۲۰/۱۸۹	۰/۰۰۱			

نگاره ۲: مدل ساختاری مدیریت یکپارچه گردشگری ورزشی ایران در حالت تخمین استاندارد»

جدول ۱۲: ضریب مسیر مدل عوامل مؤثر بر مدیریت یکپارچه صنعت گردشگری ورزشی ایران

سطح معناداری	آماره t	ضریب رگرسیونی استاندارد	مسیرهای مدل عوامل مؤثر بر مدیریت یکپارچه صنعت گردشگری ورزشی ایران
0.001	27.47	0.984	سیاستی و برنامه‌ای ورزشی ← مدیریت یکپارچه صنعت گردشگری ورزشی
0.001	30.17	0.901	وظیفه‌ای ← مدیریت یکپارچه صنعت گردشگری ورزشی
0.001	30.07	0.883	مدیریتی ← مدیریت یکپارچه صنعت گردشگری ورزشی
0.001	27.39	0.947	قانونی ← مدیریت یکپارچه صنعت گردشگری ورزشی
0.001	20.27	0.861	نهادی ← مدیریت یکپارچه صنعت گردشگری ورزشی
0.001	31.13	0.908	ساختاری ← مدیریت یکپارچه صنعت گردشگری ورزشی
0.001	18.55	0.894	ذینفعان ← مدیریت یکپارچه صنعت گردشگری ورزشی
0.001	28.32	0.922	ابزار و منابع ← مدیریت یکپارچه صنعت گردشگری ورزشی

۴- نتیجه گیری

انواع تفرق‌های نهادی، قانونی، ساختاری و مدیریتی و دست‌اندرکار بودن سازمان‌ها و نهادهای متنوع در امر گردشگری موجب ایجاد کلافی به هم پیچیده می‌شود. پژوهش حاضر با رصد وضعیت گردشگری ورزشی در

انتظارات بی‌شماری از گردشگری و حوزه‌های مختلف آن به‌عنوان اهرمی برای توسعه ابعاد اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی، سیاسی در جوامع وجود دارد. بدون شک وجود

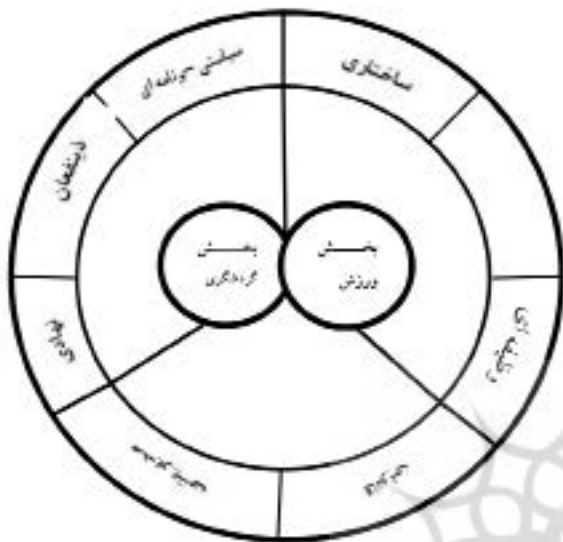
نتیجه پژوهش حاضر براساس نتایج آزمون ضریب همبستگی پیرسون، رابطه معنی‌داری بین مؤلفه‌ها در سطح ۹۹ درصد بود. که با یافته‌های رضایی سرخابی (۱۴۰۱)، ادبی فیروزجاه (۱۳۹۹)، وانیونی (۲۰۲۱) مطابقت دارد و به این نتیجه رسیدند که: تشکیل کارگروه‌ها و سازمان‌های مردم نهاد، ایجاد واحدهای اقتصادی محلی به منظور درگیرکردن بیشتر جامعه محلی در زمینه فعالیت‌های مربوط به گردشگر ورزشی، تنوع بخشی و چندبعدی کردن برنامه‌ها و فعالیت‌ها برای جذب بیشتر گردشگران ورزشی، برنامه‌ریزی استراتژیک، تفویض اختیار به ارگان‌های مربوطه، تعامل وزارت خارجه ورزش‌های ساحلی، بتواند نقش مؤثری در اثربخشی گردشگری ورزشی جامعه میزبان داشته باشد. لذا مسئولان می‌بایست در حوزه گردشگری ورزشی با در نظر گرفتن پیامدهای احتمالی تداوم برخی روندهای معیوب از نظر مدیریتی، ساختاری، نهادی، قانونی، سیاستی به آینده‌نگری وضع کنونی بپردازند و برای توسعه پایدار در گردشگری ورزشی، تصویری روشن از آنچه باید باشد ترسیم نمایند که با استفاده از بسترسازی با حکمروایی خوب و کارایی نگرش سیستمی آینده‌ای روشن پیش روی حوزه گردشگری ورزشی باشد.

با توجه به مؤثر بودن تمامی ۱۱۹ گویه در مدیریت یکپارچه صنعت گردشگری ورزشی ایران برخی شاخص‌ها نسبت به بقیه دارای رتبه میانگین بالاتر بود، که با یافته‌های طاهری (۱۴۰۰)، فضایل (۱۳۹۹)، عابدی سماکوش (۱۳۹۸) و دوستی (۱۳۹۵)، در برخی شاخص‌ها قابل مقایسه بوده و مطابقت دارند؛ و همگی به این نتیجه رسیدند که؛ برنامه‌ریزی و مدیریت برای جذب گردشگران به‌ویژه توسعه گردشگری ساحلی و تبدیل آن به قطب بین‌المللی گردشگری ضرورت داشته و اصرار بر انجام فعالیت‌های بدون برنامه‌ریزی توسعه گردشگری ورزشی مناطق و ملاحظات زیست‌محیطی، صدمات جبران‌ناپذیری را بر محیط زیست وارد می‌آورد. بنابراین به نظر می‌رسد که از مهم‌ترین نمونه مؤلفه‌های تأثیرگذار: بهره‌بردن از حوزه گردشگری ورزشی با ایجاد

ایران، به‌عنوان راهکاری برای توسعه؛ همچنین با دقت نظر در اسناد و برنامه‌های راهبردی در سطوح کلان مشخص نمود؛ آنچه ناظر بر صنعت گردشگری ورزشی است، حضور انواع بازیگران با قدرت‌های نابرابر است که به یک مسئله اساسی در این حوزه از گردشگری بدل شده است. نتیجه پژوهش حاضر نشانگر تأثیر هشت مؤلفه سیاستی - برنامه‌ای، وظیفه‌ای، مدیریتی، قانونی، نهادی، ساختاری، ذینفعان، ابزار و منابع، همچنین ۲۹ زیرمؤلفه بر مدیریت یکپارچه در صنعت گردشگری ورزشی ایران است. که با یافته‌های تبریزی (۱۳۹۸)، ملکی (۱۳۹۸)، حیدری (۱۴۰۱)، رمضان‌نژاد (۱۳۹۸)، معین‌فرد (۱۳۹۰) مطابقت دارد.

این پژوهش‌ها که در جوامع آماری متفاوت انجام شده‌اند، به این مطلب اشاره دارند که؛ هماهنگی قوانین مربوط به گردشگری ورزشی، ایجاد ثبات و شفافیت در قوانین، توسعه قوانین برای محافظت از کارآفرینان در این زمینه همچنین حمایت‌های سیاسی و قانونی سازمان‌های دولتی و قانونگذار حکومتی، لزوم تصویب، تفسیر، اصلاح بعضی از قوانین هستند. بنابراین به نظر می‌رسد بیشترین تأثیر را مؤلفه «قانونی» با مقدار آماره $t = 13.077$ دارد و مؤثرترین زیرمؤلفه «بودجه» با مقدار آماره $t = 27.606$ در مدیریت یکپارچه گردشگری ورزشی ایران است. لذا می‌توان نتیجه گرفت؛ ضرورت تبعیت سازمان‌ها از قوانین مدون، پرداختن اسناد بالادستی به حوزه‌های تخصصی گردشگری، اصلاح قوانین، وضوح نقش ارگان‌ها در قوانین همچنین تقویت بودجه گردشگری ورزشی و نظارت در برنامه اعتبارات دولتی از عوامل مؤثر در مدیریت یکپارچه گردشگری ورزشی ایران هستند. با وجود تأکید در سیاست‌های کلی برنامه ششم توسعه و اهمیت ابعاد گوناگون توسعه، قوانین برخی وزارتخانه‌ها و سازمان‌های ذیربط با گردشگری ورزشی همپوشانی لازم را ندارند. به این ترتیب لازم است مسئولان و قانونگذاران اقدام به شفافیت، رفع پراکندگی قوانین همچنین اجرای یک‌دست و غیرسلیقه‌ای قوانین نمایند.

ایران هستند. با توجه به نتایج مدل ساختاری پژوهش و بررسی‌های صورت گرفته نگاره ۲ نشانگر الگوی نهایی پژوهش حاضر است.

نگاره ۳: الگوی نهایی مدیریت یکپارچه گردشگری ورزشی ایران

همانطور که ملاحظه می‌شود؛ سهم‌بندی هریک از عوامل در بخش‌های ورزش و گردشگری می‌تواند ساختار توزیع قدرت را در میان عناصر ذیربط و ذینفعان صنعت گردشگری ورزشی با رویکرد فراگیر و یک‌دست مدیریت نماید. لذا مدیریت یکپارچه در این حوزه، با در نظر گرفتن شاخص‌های پژوهش حاضر، تعادلی بین موانع و عوامل تسهیل‌کننده هزینه‌ها و منافع است. با توجه به مشارکت عناصر مختلف برای ایفای نقش در گردشگری ورزشی؛ این یکپارچگی موجب ایجاد شبکه‌ای از بازیگران با قدرت‌های متفاوت می‌شود. عدم توازن در قدرت ذینفعان در عرصه گردشگری ورزشی در صورتی موجب حرکت رو به جلو می‌شود، که نوعی از فرهنگ اجرایی که هماهنگی بین‌بخشی و گفت‌وگوی سیستماتیک بین نهادهای ذیربط را اعتلاء می‌دهد و به تقویت انسجام در این حوزه کمک می‌کند، حاکم شود. با توجه به نتایج به‌دست آمده به‌منظور دستیابی به مدیریت یکپارچه گردشگری ورزشی ایران می‌توان راهکارهایی به شرح ذیل را برای زمینه‌سازی و تسهیل در

فرهنگ گردشگری با میانگین ۷۳/۳۷؛ اهمیت برنامه‌ریزی مدون در ایجاد هماهنگی در حوزه گردشگری ورزشی با میانگین ۷۳/۸۸، برنامه‌ریزی مناسب در حوزه گردشگری برای بهره بردن از رویدادهای ورزشی با میانگین ۷۵/۸۱، اهمیت تدوین برنامه جامع گردشگری با میانگین ۷۴/۹۲؛ هستند. لذا دست‌اندرکاران در این حوزه می‌توانند به این نکته توجه کنند که حاصل، بین اجزای متفاوت سیستم گردشگری ورزشی، فعالیت‌ها و وظایف مدیریتی به‌صورت نامتناسب توزیع شده و منجر به تفرق عملکردی، نهادی و مدیریتی شده است. به‌کارگیری مدیریت سلیقه‌ای به‌جای مدیریت علمی و عدم تطابق اقدامات انجام شده توسط مدیران قبلی با نگرش مدیران جدید از مشکلات عدیده در تفرق حوزه گردشگری ورزشی است. در نهایت قرار گرفتن گردشگری ورزشی در مدار توسعه کشور زمانی محقق می‌شود که به اصلاح ساختار ورزش و روش‌های نوین مدیریتی این حوزه اقدام شود.

نتیجه پژوهش حاضر از معادلات ساختاری نشان داد که مدل پژوهش از لحاظ تناسب با داده‌ها، مدل مطلوبی است. در این مدل تمامی مؤلفه‌ها و زیرمؤلفه‌ها مورد سنجش قرار گرفت و ضریب مسیر هریک تعیین شد و نتایج نشان داد که مدل از برازش قابل قبولی برخوردار است. این نتایج در برخی از شاخص‌ها با یافته‌های ارنواتی (۲۰۱۸)، آدریانا (۲۰۱۹)، معین‌فرد (۱۳۹۰)، سرور (۱۳۹۶)، کیماسی سلخوری (۱۳۹۸) که در جوامع آماری متفاوت انجام شده است و به این مطلب اشاره دارند که؛ برای اینکه بتوانیم توسعه‌ای پایدار، مستمر و ماندگار در حوزه گردشگری ورزشی داشته باشیم نیازمند نگاهی مبتنی بر مدیریت سیستمی و ایجاد یکپارچگی هستیم تا اثر و ارتباط بین متغیرهای اصلی منجر به هم‌افزایی، رشد و توسعه این صنعت شود؛ مطابقت دارد. بنابراین می‌توان نتیجه گرفت مؤلفه‌های؛ سیاستی - برنامه‌ای، وظیفه‌ای، مدیریتی، قانونی، نهادی، ساختاری، ذینفعان، ابزار و منابع، تشکیل‌دهنده مدل مدیریت یکپارچه در صنعت گردشگری ورزشی

- ۱۰۰-۸۷.
- ۴- بهاران، فروغی‌پور، آقایی؛ پوریا، حمید، نجف. طراحی مدل توسعه گردشگری ورزشی با تأکید بر عوامل طبیعی (مطالعه موردی: استان لرستان). ۱۴۰۰. فصلنامه علمی مطالعات راهبردی ورزش و جوانان. ۱۱(۱): ۷۸-۵۵.
- ۵- بیرانوندزاده، درویشی، نجفی؛ مریم، هدایت‌اله، اسماعیل. ۱۴۰۰. آینده‌پژوهی وضعیت گردشگری ورزشی طبیعت محور در استان لرستان. جغرافیا و روابط انسانی، ۳(۴): ۱۲۰-۱۰۹.
- ۶- پیرجمادی، مطهری، کروی، محمودی؛ سحر، مرتضی، مهدی، احمد. ۱۴۰۱. شناسایی شاخص‌های امکان‌سنجی بازاریابی توسعه گردشگری ورزشی در مناطق آزاد تجاری، صنعتی و اقتصادی ایران. مطالعات مدیریت گردشگری. ۱۷(۵۷): ۷۸-۴۷.
- ۷- تبریزی، سیدامیری، محرمزاده؛ شمس‌الدین، میرحسن، مهرداد. ۲۰۲۰. طراحی مدل عوامل توسعه گردشگری ورزشی کوه سبلان. مجله آموزش و تحقیقات پیشرفته داروسازی. ۱۰(۵): ۹۲-۸۵.
- ۸- جهان‌دیده، خنیفر، فرزانه؛ سامان، حسین، نرگس. ۱۳۹۴. شبکه خط مشی گردشگری کشور. فصلنامه علمی پژوهشی مطالعات مدیریت گردشگری. ۱۰(۳۰): ۲۴-۱.
- ۹- حیدری، اسداللهی، اصفهانی؛ رضا، احسان، مهدی. ۱۴۰۱. مدل‌سازی توسعه کارآفرینی در گردشگری ورزشی ایران؛ مبتنی بر رویکرد ساختاری - تفسیری (ISM). نشریه پژوهش‌های معاصر در مدیریت ورزشی. ۱۲(۲۴): ۴۸-۲۹.
- ۱۰- رضایی سرخابی، سایبانی، سوادی؛ فیروزه، حمیدرضا، مهدی. ۱۴۰۱. تدوین مدل مدیریت مقصد گردشگری با تأکید بر ورزش‌های ساحلی، مطالعه موردی: شهرهای ساحلی هرمزگان. فصلنامه علمی گردشگری شهری. ۹(۱): ۳۱-۱۷.
- ۱۱- رمضان‌نژاد، رکن‌الدین افتخاری؛ یاسر، عبدالرضا. ۱۳۹۸. ارزیابی ظرفیت مدیریتی سازمان‌های متولی مقاصد گردشگری ساحلی روستایی استان گیلان. پژوهش‌های

- امر پیاده‌سازی مدیریت یکپارچه ارائه کرد.
- بازمینی ضوابط و قوانین مطروحه گردشگری ورزشی به لحاظ دارا بودن ضمانت اجرا.
  - تشکیل کمیته اجرایی گردشگری ورزشی با هدف تقویت رویکرد نظارت و کنترل.
  - ایجاد ظرفیت برنامه‌ریزی و مدیریت منابع گردشگری ورزشی، به منظور مشارکت و ارتقاء درآمدهای محلی.
  - استقرار نظام کارآمد و شفاف مالیاتی برای انتفاع گردشگری ورزشی.
  - ارائه برنامه جامع یکپارچه از سوی وزارت میراث فرهنگی در سطوح استانی و تصویب قوه قانونگذاری به‌عنوان برنامه نظام جامع توسعه گردشگری.
  - تقویت رویکرد حاکمیتی دولت برای ایجاد همگرایی مأموریت‌ها در هر دو بخش ورزش و گردشگری.
  - بازنگرایی و تدوین چارت تشکیلاتی نظام گردشگری ورزشی.
- تقدیر و تشکر: بنا به اظهار نظر نویسنده مسئول، این مقاله حامی مالی نداشته‌است.

منابع و مأخذ

- ۱- ادبی فیروزجاء، ندایی، علی محمدی، فتاح‌زاده فشنخامی؛ جواد، طاهره، حسین، مهدی. ۱۳۹۹. اولویت‌بندی و مقایسه مؤلفه‌های گردشگری ورزشی پایدار استان گیلان بین گردشگران ورزشی و جامعه میزبان. برنامه‌ریزی و توسعه گردشگری. دانشگاه مازندران. ۹(۳۴): ۲۴۴-۲۲۷.
- ۲- امینی‌کمیجانی، فراهانی، گودرزی، قربانی؛ حمیدرضا، ابوالفضل، محمود، لیلا. ۱۴۰۱. سیاستگذاری گردشگری در اسناد توسعه‌ای جمهوری اسلامی ایران با تأکید بر گردشگری ورزشی. فصلنامه علمی پژوهشی کاربردی در مدیریت ورزشی. ۱۱(۲): ۱۲-۱.
- ۳- بلالی، معین‌فرد، حامدی‌نیا؛ مریم، محمدرضا، محمدرضا. ۱۳۹۱. بررسی ظرفیت‌های گردشگری ورزشی در استان خراسان رضوی. مطالعات جغرافیایی مناطق خشک. ۳(۹):

- جغرافیایی انسانی. ۱۱۰(۱): ۹۷-۱۱۰.
- ۱۲- روحانی، امینی، ازغندی؛ داریوش، آرمین، علیرضا. ۱۳۹۹. سیاستگذاری فرهنگی-اجتماعی در صنعت گردشگری ورزشی. فصلنامه جامعه‌شناسی سیاسی ایران. ۳(۲): صص ۲۹۶-۳۱۶.
- ۱۳- سجادی، رضوی، دوستی؛ سیداحمد، سیدمحمدحسین، مرتضی. ۱۳۹۷. تدوین مدل آسیب‌شناسی ساختار ورزش ایران. مطالعات مدیریت ورزشی. ۱۰(۴۷): ۸۵-۱۰۸.
- ۱۴- سرلاب، علیپور نادینلوئی، دهقان‌پوری؛ رقیه، زهرا، حوریه. ۱۳۹۹. مطالعه پیش‌بینانه توسعه گردشگری ورزشی استان آذربایجان شرقی براساس ابعاد گردشگری. فصلنامه علمی پژوهش‌های حامی‌گری مدیریت و بازاریابی ورزشی. ۱(۴): ۹۷-۱۱۵.
- ۱۵- سرور، آشتیانی عراقی، اکبری؛ رحیم، مجیدرضا، مجید. ۱۳۹۶. واکاوی عوامل مؤثر بر تحقق‌پذیری مدیریت یکپارچه شهری، مطالعه موردی: شهر تهران. فصلنامه علمی- پژوهشی و بین‌المللی انجمن جغرافیای ایران. ۱۵(۵۲): ۵۲-۳۷.
- ۱۶- سرور، رحیم. ۱۴۰۰. برنامه‌ریزی و مدیریت مناطق کلان‌شهری با تأکید بر مدیریت یکپارچه حریم منطقه کلان‌شهری تهران. انتشارات سروش.
- ۱۷- شاه‌آبادی، مرادی، بابایی؛ ابوالفضل، علی، مجید. ۱۴۰۲. تأثیر مؤلفه‌های اقتصاد دانش‌بنیان در توسعه صنعت گردشگری در کشورهای منتخب. فصلنامه علمی پژوهشی گردشگری و توسعه. ۱۲(۱): ۷۲-۵۹.
- ۱۸- صادقی، سجاد. ۱۳۹۴. بررسی زیرساخت‌های صنعت گردشگری و پتانسیل‌های موجود بر توسعه توریسم تبریز. دومین کنفرانس پژوهش در مهندسی، علوم و تکنولوژی.
- ۱۹- طاهری حسین‌آبادی، طیبی‌ثانی، فهیمی‌نژاد، بهمن‌پور؛ محمد، سید مصطفی، علی، هومن. ۱۴۰۰. تعیین ظرفیت گردشگری‌پذیری منطقه کوهستانی- ورزشی دربند تهران با رویکرد مدیریت پایدار ورزش. فصلنامه علمی مطالعات راهبردی ورزش و جوانان. ۲۰(۵۴): ۲۸۳-۲۶۵.
- ۲۰- عابدی سماکوش، فرزاد، دوستی، هنرور؛ محبوبه، فرزاد، مرتضی، افشار. ۱۳۹۸. بررسی عوامل مؤثر در جذب گردشگران ورزشی فعال به گردشگری ساحلی دریای خزر. مجله علوم و فنون دریایی. ۱۸(۲): ۷۴-۶۱.
- ۲۱- غنیان، قوچانی، کراس؛ منصور، امید، جان. ۲۰۱۴. کاربرد شاخص رضایت عملکرد اروپا در گردشگری روستایی: مورد غرب ایران. دیدگاه‌های مدیریت گردشگری. ۱۱(۲): ۷۷-۸۲.
- ۲۲- فضائیل، غفوری، جاوید، گودرزی؛ جاوید، فرزاد، مجید، صمد. ۱۳۹۹. گردشگری ورزشی و توسعه پایدار شهرهای میزبان (مطالعه موردی: جشنواره ورزش‌های زمستانی سرعین). فصلنامه علمی مطالعات راهبردی ورزش و جوانان. ۱۹(۴۸): ۲۱۷-۱۹۷.
- ۲۳- قربانی قهفرخی، یاراحمدی، علی نقی‌زاده؛ لایلا، جلال، مصطفی. ۱۴۰۱. شناسایی و اولویت‌بندی عوامل تسهیل‌کننده و موانع گردشگری ورزشی با رویکرد جاذبه‌های جغرافیایی و طبیعی استان هرمزگان. جغرافیا و برنامه‌ریزی منطقه‌ای. ۱۲(۴): ۱۱۶۶-۱۱۴۹.
- ۲۴- کلانتری خلیل. ۱۳۹۳. معادلات ساختاری در تحقیقات اجتماعی-اقتصادی با برنامه AMOS. انتشارات صبا. چاپ دوم.
- ۲۵- کیماسی سلخوری، سلیمانی، احمدی؛ کورش، مجید، سیروس. ۱۳۹۸. بررسی تأثیر فناوری اطلاعات، مدیریت منابع انسانی، کارآفرینی سازمانی بر توسعه پایدار گردشگری ورزشی براساس مدل کارمن. نشریه مطالعات راهبردی ورزش و جوانان. ۲۵(۴۵): ۱۸-۱.
- ۲۶- گیاه‌شناس بن‌بازاری، ساعی، زیباکلام، ملک محمدی؛ جواد، احمد، صادق، حمیدرضا. ۱۳۹۸. سیاستگذاری ورزشی در ایران با تأکید بر مرجعیت‌های چندگانه تصمیم‌گیری. پژوهش‌های معاصر در مدیریت ورزشی. ۹(۱۸): ۷۶-۶۵.
- ۲۷- متولی، رازجویان، جانباز قبادی؛ صدرالدین، مهدی، غلامرضا. ۱۳۹۹. سنجش اهمیت و عملکرد شاخص‌های مدیریت یکپارچه گردشگری در ساحل شهر سرخورد.

E-Journal of Tourism. 7(1):55-72.

35- Ernawati, Ni Made. SitaWati, Anak Agung Raka Mullati, Ni Kadek. 2018. Batur toward Sustainable Tourism Development - A Community-based Geotourism, Case from Bali in Indonesia. Journal of Environmental Management and Tourism. 12(24): 1-36.

36- Herbold, Valentin. Thees, Hannes. Philipp. Julian. 2020. The Host Community and Its Role in Sports Tourism—Exploring an Emerging Research Field. sustainability. 12(24): 1-36.

37-Kariman, Kamal Rashad (2022) "Obstacles to recreational sports tourism for the Egyptian Triathlon Federation after the 25 January revolution". Central European Management Journal. 30 (4): 592-604.

38- Stjepić, Ana-Marija, Pintar, Damjan. Ćurlin, Tamara (2022) "Sports Tourism Products: Social Media Perspective. International Journal of E-Services and Mobile Applications". 14(1):1-21.

39-Wanyonyi, Lilian. Njoroge, Joseph M. Juma, Richard. 2021. Challenges and Opportunities to Sustainable Sport Tourism Events: Insights from an Urban Host City. Journal of Tourism, Hospitality and Sports. 55(-):40-55.

فصلنامه پژوهشی برنامه‌ریزی و توسعه گردشگری. دانشگاه مازندران. ۹(۳۴): ۱۷۵-۱۶۱.

۲۸- معین‌فرد، مظفری، مشرف جوادی، کاظم‌نژاد؛ محمدرضا، سید امیراحمد، بتول، انوشیروان. ۱۳۹۰. بررسی وضعیت صنعت گردشگری ورزشی در ایران. فصلنامه المپیک. ۱۹(۲): ۷-۲۲.

۲۹- ملکی، امیری فهلیانی؛ سعید، محمدرضا. ۱۳۹۸. رابطه متقابل مدیریت استراتژیک با گردشگری در عصر جهانی شدن. فصلنامه سیاست‌های راهبردی و کلان. ۷(۴): ۶۹۸-۶۷۰.

۳۰- ویسی، هادی. ۱۳۹۶. بررسی سیاستگذاری صنعت گردشگری در قوانین بالادستی جمهوری اسلامی ایران. فصلنامه مطالعات راهبردی سیاستگذاری عمومی. ۷(۲۵): ۹۳-۱۱۲.

31-Adriana F. Chim-Miki, Pino Medina-Britob and Rosa M. Batista-Canino. 2019. Integrated Management in Tourism: The Role of Coopetition. Tourism Planning & Development. From: Routledge. 17(2):127-146.

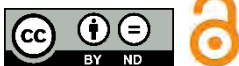
32- Deery, Margaret. Jago, Leo. 2014. The Management of Sport Tourism. The Management of Sport Tourism, Sport in Society: Cultures, Commerce, Media, Politics. 8(2): 378-389.

33-Djohan, Muhammad Iqbal. Hazisma, Suhairi, Fitriansyah, Yayan Dian. 2021. Analysis of Sport Tourism Development on Tourism Attractions in LubukLinggau, South Sumatra. Journal Hotspot. 1)1):35-45.

34-El Silisna, Bet. Susanti. Retnaningtyas. 2020. Sport Tourism Event of Tour De Singkarak to Support Destination Management in West Sumatera, Indonesia

COPYRIGHTS

©2024 by the authors. Published by National Geographical Organization. This article is an open access article distributed under the terms and conditions of the Creative Commons [Attribution-NoDerivs 3.0 Unported \(CC BY-ND 3.0\)](https://creativecommons.org/licenses/by-nd/3.0/)

پروہشگاہ علوم انسانی و مطالعات فرہنگی
پرتال جامع علوم انسانی